

HERDERLIJK SCHRIJVEN

VAN

Casparus Johannes Binkel,

Bischof van Haarlem,

BIJ DEN

AANVANG VAN DE VASTEN

OVER

DEN ZOOGENAAMDEN PAASCHPLICHT.

313
E
45

CENTRALE OUD-KATHOLIEKE
BIBLIOTHEEK.

Universiteits-bibliotheek, Utrecht.

313 E 45

HERDERLIJK SCHRIJVEN

VAN

Casparus Johannes Rinke,

Bischof van Haarlem,

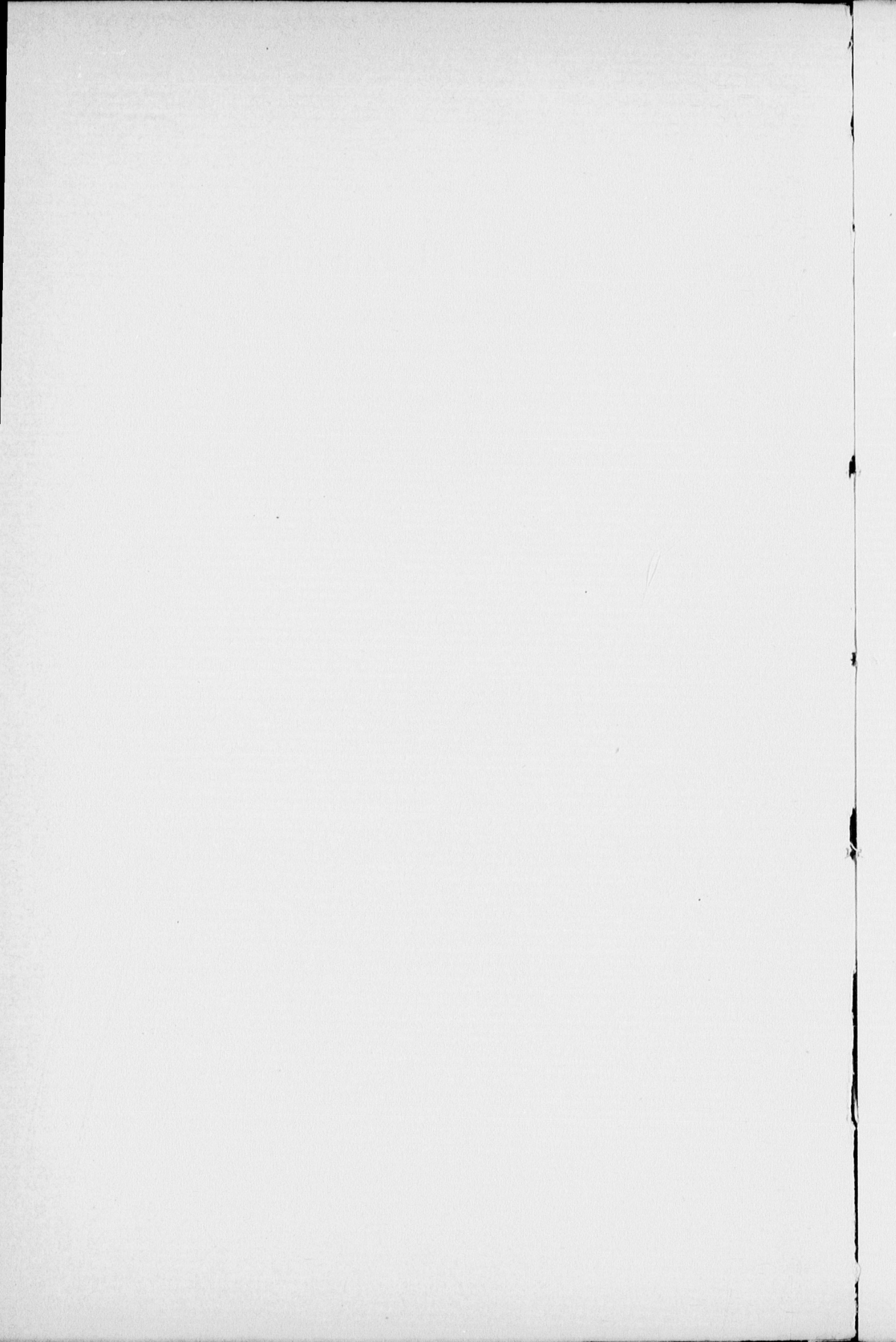
BIJ DEN

AANVANG VAN DE VASTEN

OVER

DEN ZOOGENAAMDEN PAASCHPLICHT.

CASPARUS JOHANNES,

BISSCHOP VAN HAARLEM,

aan zijne geliefde onderhoorigen,

GROETENIS IN DEN HEER!

Weldra breken de dagen wederom aan, Geliefden! waarin gij met de vermaning van den Apostel ¹⁾ »dat gij de genade Gods niet te vergeefs ontvangt,» aangespoord zult worden, om, in gemeenschappelijke boetvaardigheid, door de vernieuwing van uwen geest u voor te bereiden voor de waardige viering van het gezegende feest onzer verlossing, den hoogtijd van Paschen. Daarin meenden wij eene gereede aanleiding te vinden, om ons ditmaal met een woord van voorlichting en opwekking tot u te wenden.

Van het Paaschfeest met zijne voorafgaande voorbereiding gewaagden wij reeds; wanneer wij er nu ook nog aan herinneren, hoe dat hoogfeest zich kenmerkt door eene meer algemeene deelneming aan den II. MaaItijd des Nieuwen Verbonds, dan hebben wij ook de bijzondere aangelegenheid genoemd, aangaande welke wij thans iets in het midden wenschten te brengen. Gedenkende hoe dan allen, immers zoovelen zij niet in betreurenswaardige onverschilligheid daaraan leven, zich beijveren om hunne zoogenaamde Paaschplichten te volbrengen, wilden wij van den éénen kant eene mogelijke misvatting trachten te voorkomen en van den anderen tot een recht en waardig gebruik van de genademiddelen des Heeren aansporen.

¹⁾ II Kor. VI : 1.

Eene jammerlijke misvatting zou het voorzeker genoemd moeten worden, indien men de H. Communie tot het Paaschfeest zou willen beperken, of meende dat het louter eene, hoewel dan prijzenswaardige, gehoorzaamheid gold aan een kerkelijk gebod. Schijnbaar zou daartoe aanleiding genomen kunnen worden uit den bekenden kerkregel, die jaarlijks afgekondigd wordt, en ten anderen uit de gewoonte, om van een zoogenaamden Paaschplicht te spreken. Een zoogenaamden Paaschplicht zeggen wij, niet alsof het hier geene zeer wezenlijke plichten gold, maar omdat het veeleer plichten zijn, waartoe de geloovigen, ook zonder eenig kerkelijk gebod, niet slechts op één enkel hoogfeest, maar zoo dikwerf mogelijk gehouden zijn. En wat nu den bekenden kerkregel aanbelangt, zoo willen wij u de oorspronkelijke beteekenis en de strekking daarvan met een enkel woord aantonen.

Zooals u bekend is, werd hij vastgesteld op het Concilie, dat in het jaar 1215 te Rome gehouden werd, en naar de kerk, waarin men vergaderde, het Concilie van Laterane genoemd wordt. Het doel van die kerkvergadering hing samen met den bijzonderen toestand van de Kerk in die dagen. Terwijl de waarheid bij velen verdonkerd was en veler zeden bedorven waren, hadden zich eenige secten gevormd, welker aanhangers vreemde en verderfelijke leeringen waren toegedaan. Dit betrof vooral de beide Sacramenten van Boetvaardigheid en des Altaars, van welker gebruik die afgedwaalden zich dan ook onthielden. Om nu den voortgang van dat kwaad zoo veel mogelijk tegen te gaan, nam de kerkelijke overheid een maatregel, waarbij men de rechtgeloovige Katholieken openlijk van de ketters zou kunnen onderscheiden, en iedere afval dadelijk aan het licht moest komen. Daartoe werd, onder bedreiging met kerkelijke straffen, verordend, dat ieder volwassene in den Paaschtijd het H. Sacrament des Altaars in zijne ~~eigene~~ kerk ontvangen, en tevens jaarlijks eenmaal aan zijn

eigen herder zijne zonden belijden zou. Zoo moet die kerkregel dus beschouwd worden als een maatregel van uitwendige tucht, maar heeft dan ook, door de veranderde omstandigheden, zijne oorspronkelijke beteekenis als zoodanig eigenlijk verloren. Doch daarin ligt nog geenszins opgesloten, dat hij nu voortaan alle beteekenis missen zou. Vraagt men, welke dan nu de zin is van dien kerkregel en van zijne jaarlijksche afkondiging, waarmede men sedert in de Kerk is blijven voortgaan, dan zij het antwoord: geen andere, dan de geloovigen aan hunne geestelijke behoeften te herinneren en hen tot een waardig gebruik van de reeds genoemde Sacramenten op te wekken. Want — dit moet wel in het oog gehouden worden — toen het IV^{de} Concilie van Laterane uit een oogpunt van kerkelijke tucht die verordening vaststelde, waren het geene nieuwe, maar sedert de stichting der Kerk bestaande verplichtingen, waaraan het zijnen maatregel verbond. Ten allen tijde heeft het gebruik van het II. Sacrament des Altaars, en, onder zekere omstandigheden, ook van dat van Boetvaardigheid naar de instelling des Heeren behoord tot de plichten van den godsdienst. Doch het zedelijk verval onder de Christenen had daarin eene verslapping teweeggebracht. Was het eenigen tijd te voren nog een aangenomen regel geweest, om op de drie hoogfeesten van Paschen, Pinkster en Kerstmis aan de II. Communie deel te nemen, ten tijde van het Concilie vergenoegde men zich vrij algemeen met daartoe slechts éénmaal in het jaar te naderen. Zonder het goed te keuren of te willen bestendigen, heeft die kerkvergadering zich naar dat gebruik gevoegd, als zij bepaalde, dat de geloovigen jaarlijks ten minste éénmaal het II. Sacrament zouden ontvangen. En het lag voorzeker voor de hand, dat zij daarvoor den Paaschtijd in het bijzonder aanwees. Kenmerkte zich ook niet het Paaschfeest der Israëlieten door eene algemeene deelneming, op Gods bevel, aan den offermaaltijd van het zinnebeeldige Paaschlam? Zoo was niets natuurlijker, dan dat de Christe-

nen zich tot den Maaltijd van Christus, het ware Paaschlam, dat voor hen geslacht is, bij voorkeur begaven op den feestdag, waarop de verlossing, die Hij hun als zoodanig heeft aangebracht, door hen wordt gevierd. Maar indien het Paascheest aldus tot eene algemeene deelneming aan de H. Communie aanleiding geeft, zoo mag deze zich nogtans tot dat hoogfeest niet bepalen, maar behooren de geloovigen zich ook nog op andere tijden met dat hemelsch voedsel te versterken. Hoezeer dit steeds in den geest der Kerk heeft gelegen, moge u blijken uit een opwekkend woord van de laatste algemeene kerkvergadering, die van Trente. ¹⁾ »De H. Vergadering,» heet het aldaar, »aangedaan met een vaderlijk gevoel, vermaant, bidt en smeekt, bij de innerlijke barmhartigheid van onzen God, dat allen, die den Christennaam dragen, in dit teeken der eenheid, in dezen band der liefde, in dit zinnebeeld der eendracht eindelijk eens mogen samenkomen en overeenstemmen, gedachtig aan de zoo groote majesteit en de uitnemende liefde van onzen Heer Jezus Christus, die zijn dierbaar leven tot prijs voor onze zaligheid en zijn vleesch ons ter nuttiging gegeven heeft: dat zij deze heilige geheimen van zijn lichaam en bloed met zulk eene standvastigheid en overtuiging des geloofs, met zulk eene toewijding des harten, met zulk eene godsvrucht en zulk een eerbied gelooven en vereeren, dat zij dit bovennatuurlijk Brood dikwijls kunnen ontvangen, en het hun metterdaad tot het leven en tot eene voortdurende gezondheid strekke van de ziel.» Daar is wel niemand onder u, die niet erkennen zou, dat dit verlangen der Kerk alleszins gegrond is en met de bedoeling van haren goddelijken Stichter volkomen overeenstemt. Men behoeft daartoe trouwens slechts den aard en de strekking der H. Communie met eenige aandacht te overwegen.

Een enkel woord over deze gewichtige aangelegenheid zal

(¹) Conc. van Trente, 13de Zitting, Hoofdstuk 8.

hier zeker op zijne plaats zijn. Welnu, wat is de H. Communie, die wij als een plicht, nog meer als een onwaardebaren zegen, ja als het hoogste voorrecht te beschouwen hebben, dat den menschen geschonken werd? Is zij niet het gezegende middel, door de gadelooze liefde van onzen Heiland verordend, om de innigste gemeenschap met Hem aan te gaan, van zijn geest en leven geheel doordrongen te worden, door de wezenlijke nutting van zijn lichaam en bloed? De gemeenschap met den Heiland! — wie is in waarheid Christen en weet niet, dat daarmede de belangrijkste aangelegenheid van den godsdienst, de bevrediging van de diepste behoeften des harten is uitgesproken? Immers Jezus Christus, als onze Verlosser, is de aanvang en de oorzaak onzer zaligheid, de band onzer hereeniging met God, de waarborg van zijne vertroosting en blijvende gunst. Waar immer licht der waarheid is opgegaan in de wereld der menschen, waar immer op de gansche aarde leven werd gewekt op zedelijk gebied, daar is het uitgegaan van Hem, die ¹⁾ »het Licht en het Leven der menschen” is. Hij is voor ons het aanbiddelijk en onmisbaar middelpunt van geheel onzen godsdienst. Geene verzoening met, geen toegang tot God dan door Hem, geene verzekering van goddelijke gunst, geene hulp der genade dan uit Hem, geene ware aanbidding van en gehoorzaamheid aan God dan in Hem, geen waarachtig zieleleven, geene heiliging des harten dan in de vereeniging met Hem, en zonder zijne blijvende, toenemende gemeenschap geene volharding noch voortgang op den weg der volmaking! Wie is er alzoo, die ooit den onafwijsbaren drang zijns harten naar vereeniging met God waarlijk gevoeld en den Vader voor ²⁾ »zijne onuitsprekelijke gave” in Christus naar waarheid heeft leeren danken, die niet van ganscher harte naar die gemeenschap met zijnen Heiland haken en niet gretig de middelen gebruiken zou, die hem daartoe

¹⁾ Joh. I: 4, 9. ²⁾ II Kor. IX: 15.

leiden en daarin bevestigen kunnen? Nu, tot die middelen behoort ook, als het heiligste en krachtigste, de deelneming aan den offermaaltijd van Jezus' lichaam en bloed. Trouwens dat offer is de prijs, waarvoor wij zijn vrijgekocht, waarvoor de Heer ons zich tot een eigendom verworven heeft. Waar Hij ter onzer behoudenis vrijwillig in den dood is gegaan, daar hebben beide zijne liefde en zijne waarde voor al de zijnen haar toppunt bereikt. 1) »Alle geestelijke zegen en de hemelsche gaven, waarmede God ons door Christus gezegend heeft,» vloeien ons als uit een levende bron bepaaldelijk van het kruisoffer toe. Daarin ontvangen alle de zijnen 2) »uit zijne volheid, ook genade voor genade.» Daarop moet dus aller geloovig vertrouwen gebouwd zijn, daarmede moeten zij zich allen in den geest vereenigen door het geloof. Welnu, de liefde des Heeren heeft het als onder ons bereik gebracht en ons vergund, er ons in den wezenlijksten zin mede te vereenigen. Dat deed Hij door de instelling van het H. Avondmaal, waarin het Lam, dat voor ons geslacht is, onder de sluiers van brood en wijn in waarheid aanwezig gesteld wordt, opdat het ter gedachtenis van het offer des kruises voortdurend zou worden opgedragen en zijne veelvoudige vrucht aan de geloovigen zou mededeelen. Zóó wilde Hij dat daarbij het offer ook tot een maaltijd aangericht zou worden, tot welken Hij, die op aarde zoo liefderijk uitriep: 3) »Komt tot Mij allen die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken,» nog allen dringend ter deelneming uitnodigt. Dáár is dat geestelijk voedsel, waarvan het heet uit zijnen mond: 4) »Mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, blijft in Mij, en Ik in hem.» Ziedaar dus het gezegend middel om zich op de innigste wijze met den Heiland te vereenigen. Is daar geen waarachtig leven dan in de vereeniging met Hem, daar is gene

1) Efes. I : 3. 2) Joh. I : 16. 3) Matth. XI : 28. 4) Joh. VI : 56, 57.

gemeenschap met Hem bij veronachtzaming dezer H. Communie. Zoo luidt immers zijne eigene uitspraak: ¹⁾ »Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: als gij het vleesch van den Zoon des menschen niet eet, en zijn bloed niet drinkt, zoo zult gij geen leven in u hebben.» Zoo ergens wordt dan hier bewaarheid wat de Heer door die zinrijke beeldspraak van den wijnstok en zijne ranken ²⁾ heeft aangeduid. Als ranken in eene vruchtdragende plant worden de zijnen hier dan in Hem ingelijfd, opdat hunne zielen levenssappen en kracht tot vruchtbaarheid aan Hem ontleenen zouden. En welk een heerlijk leven, dat hun daardoor wordt medegedeeld! ³⁾ »Gelijk de Vader die leeft Hem gezonden heeft, en Hij leeft door den Vader, alzoo zal,» naar zijn woord, »ook degene die Hem eet door Hem leven.» Zoo mag dan ook een Petrus getuigen: ⁴⁾ »dat ons van zijne goddelijke kracht alle dingen, die tot het leven en de godvruchtigheid behooren, geschonken zijn . . . opdat wij door zijne overgrootte en dierbare beloften der goddelijke natuur deelachtig zouden worden.»

M. Gel. ! Is deze overweging niet meer dan voldoende om u van het hooge voorrecht, en van de noodzakelijkheid der H. Communie te overtuigen? Waarlijk, hier behoefde niet nog eerst een nadrukkelijk gebod, allermint eene bedreiging te spreken. Wie toch gevoelt de diepste levensbehoefte zijner ziel, dorstende naar de gemeenschap met God, wie ontwaart den levendigen drang naar ontwikkeling en volmaking van zijn zedelijk bestaan, en zou zich niet gedurig wenden tot die bron, welke de Heiland hem ontstoot, bron, beide van leven en van kracht? Wie heeft in waarheid dien Heiland lief, en haakt niet vurig naar zijne gemeenschap en zalige nabijheid? Vandaar dat in de eerste, reine eeuwen der christelijke Kerk, toen algemeen zulk een opgewekt godsdienstig leven heerschte in de harten der geloovigen, eene zoo veelvuldige deelneming

¹⁾ Joh. VI : 54. ²⁾ Joh. XV ; 1—6. ³⁾ Joh. VI : 58 ⁴⁾ II Petr. I : 3, 4.

plaats vond aan den Maaltijd des Heeren. Om naar het uitgedrukt verlangen van den Heiland gedachtenis te houden van de hoogste daad zijner liefde, vergaderden zij dagelijks, later althans wekelijks, om het H. Avondmaal te vieren en zich te voeden met de Spijze des eeuwigen levens. En overvloedig openbaarden zich dan ook de schoonste vruchten; vervuld van een levendig geloof, eene standvastige hoop en eene vurige liefde, waren die Christenen metterdaad toonbeelden van ware godsvrucht en bewonderenswaardige deugd. Ach, dat die schoone dagen moesten voorbijgaan en door zoo geheel andere vervangen worden, zich helaas kenmerkende door flauwheid en verachtering in de deugd! Mocht die ware, heilige ijver nog eens wederkeeren, en de Kerk door echten godsdienstzin harer leden zich weder in haar ouden luister verheugen! Wilt gij, M. Gel! u daartoe beijveren, en, voor zooveel van u afhangt, die betere toekomst helpen verhaasten! Vraagt u zelve af, of gij u in dezen niet eenige tekortkoming te verwijten hebt; of niet tegenover de roekeloosheid, die elders in de Kerk bij het gebruik der H. Sacramenten valt waar te nemen, bij u maar al te vaak eene zekere traagheid gevonden wordt, waardoor gij te zelden deelneemt aan den Disch des Heeren. En wekt u zelve dan tot meerderen ijver op; tracht meermalen een heilig gebruik te maken van de Communie, niet uit dwang, niet in den sleur der gewoonte, maar uit waarachtige zielsbehoefte, gedreven door verlangen, hongerende en dorstende naar de rechtvaardigheid. De Heer vervulle u daartoe met zijnen Geest, en vermeerdere het geloof en de liefde in uwe harten, opdat dan naar de mate van uw geloof u ook moge geschieden!

Nu zouden wij meenen ons slechts ten halve van onzen plicht gekweten te hebben, indien wij u tevens niet kortelijk maar ernstig aan de vereischte voorbereiding herinnerden, hetgeen ons andermaal op den bekenden kerkregel brengt, waarin ook sprake is van de Biecht.

Wanneer wij hier van voorbereiding gewagen, kan dit wel niemand bevreemden en zullen wij hare noodzakelijkheid voorzeker niet uitvoerig behoeven te betoogen. Niemand nadert tot God, zonder dat de ernstige roepstem: ¹⁾ »Weest heilig, vermits Ik heilig ben!» hem nadrukkelijk tegenklinkt. En al wie nog in de duisternis der zonde wandelt, kan geen gemeenschap hebben met Hem, Die ²⁾ »een licht is en in Wien er gansch geen duisternis is.» Alleen het hart, dat God liefheeft en waarin oprechte lust tot heiligheid is gewekt, kan vatbaar zijn voor de mededeeling der heiligmakende genade. Maar moet dan niet die voorafgaande heiliging bovenal verlangd worden van hem, die daar nadert tot de H. Communie? Dàar toch geldt het niet alleen de genade van God, maar den Gever zelven dier genade in zich te ontvangen. En immers ³⁾ »heiligheid betaamt zijn huis,» heiligheid ook het hart, waarin Hij zijn verblijf wil nemen. ⁴⁾ »Wat gemeenschap,» vraagt dan ook de apostel Paulus, »heeft het licht met de duisternis? Wat samenstemming heeft Christus met Belial?» ⁵⁾ »En zoo iemand,» zegt hij, »den Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe.» Hoe zou Hij nu dezen in zijne innigste gemeenschap kunnen opnemen, en hem het hoogste onderpand van zijne liefde schenken? Alleen met zijne ⁶⁾ discipelen wil Jezus het Paaschmaal houden. Tot dezen moet men derhalve behooren, metterdaad reeds de zijne zijn en Hem volgen, Hem volgen op den weg der gehoorzaamheid aan den heiligen wil van den hemelschen Vader. Dat dan een iegelijk daarop bedacht zij! Nadrukkelijk herinnere hij zich en behattige hij immer de vermaning van den H. Paulus: ⁷⁾ »dat de mensch zich zelve beproeve en aldus van dit brood etc, en van dezen drinkbeker drinke!» Ja, zelfbeproeving, daarin bestaat wel in de eerste en voornaamste plaats de voorbereiding, die hier vereischt wordt. Niet ern-

(¹⁾ I Petr. I: 16. (²⁾ I Joh. I: 5, 6. (³⁾ Ps. XCII: 5. (⁴⁾ II Kor. VI: 14, 15. (⁵⁾ Rom. VIII: 9. (⁶⁾ Matth. XXVI: 18. (⁷⁾ I Kor. XI: 28.

stig genoeg kan zij u aan het hart gelegd worden. Beproeft dan en onderzoekt u zelve. Onderzoekt, of gij u in de gunst en de gemeenschap van God moogt verheugen, of gij wel, zooals in de gelijkenis ¹⁾ van den koninklijken maaltijd wordt aangeduid, met het bruiloftskleed, zonder hetwelk de Heer niemand aan zijnen maaltijd duldt, bekleed zijt, de in den doop verleende reinheid bewaard of waarlijk herkregeu hebt, met andere woorden, of uw geweten niet met zware zonden beladen en uw hart van de gezindheden des geloofs, van den ootmoed, des vertrouwens, der liefde en der dankbaarheid doordrongen is. En indien gij het in waarheid aldus bevindt, moogt gij met vertrouwen de roepstem van uwen Heiland volgen. Maar wien bij ernstige zelfbeproeving het tegendeel is gebleken, wie zich bewust wordt, dat hij van het leventer genade vervallen is, hij wage het niet tot het Brood des levens te naderen, hetwelk alleen aan de levenden en gezonden naar de ziel tot spijsje verstrekken kan. De zoodanige trachte eerst naar verzoening en vernieuwde reiniging van het hart. Nu, deze wordt niet gevonden dan op den weg der boetvaardigheid. Door een oprecht berouw moet hij tot eene waarachtige bekeering des harten komen, waarvan de blijken in het verlaten van den zondigen weg, in vernieuwden godsdienstzin en heiligen wandel op onbedriegelijke wijze aan den dag moeten treden, terwijl hij bovendien voor het begane onrecht naar vermogen behoort te voldoen. Daarna mag hij, in geloovig vertrouwen op zijnen Verlosser, de verzoening en wederaanneming verwachten door zijn bloed in het Sacrament van boetvaardigheid, waartoe, niet slechts door een kerkelijk gebod, maar naar de instelling van Christus, de belijdenis der zonden en de priesterlijke ontbinding behooren. Deze zijn ten allen tijde, van den aanvang af, in de Kerk als eene onvermijdelijke verplichting beschouwd en gehandhaafd voor degenen die zich aan doodzonden, dat is aan zonden waar-

¹⁾ Matth. XXII : 11 — 13.

door zij geacht moesten worden de goddelijke genade verloren te hebben, hadden schuldig gemaakt. En zoodanig is nog de geest der Kerk en de strekking van haar jaarlijks vernieuwd gebod aangaande de belijdenis der zonden of de biecht. Voor diegenen alzoo, die zich wel menige overtreding en zonde bewust zijn, maar toch niet dezulken, waardoor zij de genade van God zouden verloren hebben, is deze dan geene eigenlijk gezegde verplichting, maar slechts een godsdienstig gebruik, hetwelk in latere eeuwen heerschende geworden is. Doch verre zij het van ons, dat wij, dit erkennende, dat gebruik eenigszins zouden willen misprijzen. Integendeel, mits het slechts naar behooren worde in acht genomen, moeten wij het veeltijds aanbevelenswaardig en raadzaam achten. Menigeen zal het voorschrift der zelfbeproeving beter en gemakkelijker kunnen vervullen, wanneer hij zich voorneemt den uitslag daarvan aan den priester mede te deelen, terwijl ook het onderscheid tusschen zware en lichtere zonden niet altijd even gemakkelijk is, waarom het velen tot eene geruststelling zal strekken, ook dan, wanneer zij niet zeker zijn zware zonden bedreven te hebben, eene belijdenis af te leggen. En hoezeer kan zulk eene belijdenis met de daaraan verbondene onderrichting en de waarschuwendende en troostrijke toespraak van een goeden biechtvader niet eene wezenlijke hulp verleenē, om met te meer voorbereiding de H. Communie te ontvangen! Maar dan moet zij ook als eene ernstige, godsdienstige handeling, en niet onnadenkend, uit loutere gewoonte worden te baat genomen. Ernstige, gemoedelijke voorbereiding moet er aan voorafgaan. Niet de biechtvader, maar in de eerste plaats gij, die ieder voor u zelve[n] verantwoordelijk blijft, moet u zelve[n] beproeven en onderzoeken voor het aanschijn van God. Zonder zelfbeproeving toch kunt gij u zelve[n] niet kennen en zonder waarachtige zelfkennis kan nooit ware ootmoed u bezielen, noch eenige deugd. Daarom, M. Gel. ! kunnen wij u dit niet genoeg met nadruk voor oogen houden ;

neemt het ter harte, en komt dan, u verootmoedigende voor het aangezicht des Heeren, u tot zijnen dienaar vervoegen en raadplegen met hem. Indien het besproken Concilie daarvoor in den regel uwen eigen pastoor aanwijst, zoo geschiedt dit blijkbaar op goeden grond. Niemand toch kan geacht worden meer belang in u te stellen en beter in de geschiedenis van uw hart te zijn ingewijd dan hij, aan niemand zult gij ook, als zielenarts, gereeder uw vertrouwen schenken dan aan hem, die u door de Voorzienigheid als leidsman werd aangewezen. ¹⁾ »Merke dan ook een ieder dezen aan als dienaar van Christus, en als uitdeeler van Gods geheimenissen.» En moge hij »getrouw bevonden worden» en met wijsheid en liefde u leiden op den rechten weg, opdat hij voor u het gezegend werktuig worde van de reinigende en heiligende verlossersgenade van Jezus Christus, die nog heden dezelfde is in liefde en in macht als eerstijds toen ²⁾ »al het volk Hem zocht aan te raken, want er eene kracht van Hem uitging, en maakte ze allen gezond.»

Ziedaar dan, Gel.! u herinnerd aan de heiligste plichten van uwen godsdienst en de eigenlijke zin van het kerkelijk gebod dienaangaande voor u blootgelegd. Waar dan de kerkregel van Laterane als voorheen zal worden afgekondigd, daar zij het eene herinnering aan uwe godsdienstige verplichting en eene opwekking tot waardige voorbereiding, benevens eene ernstige waarschuwing tegen degenen die deze plichten verzuimen. Opdat die afkondiging daaraan nog te meer zou kunnen voldoen, hebben wij, in overleg met uwe eerwaarde herders, vastgesteld, dat ze voortaan geschieden zal op den eersten Zondag van de Vasten. Beter toch dan aan het einde kwam het ons voor die afkondiging te doen plaats hebben in den aanvang van dien heiligen tijd van boete, die meer dan ooit tot verootmoediging stemt en heiligen ernst. Dan kunt

¹⁾ I Kor. IV:1, 2. ²⁾ Luk. VI:19.

gij, indien niet somtijds de toestand der ziel voor iemand eene langduriger beproeving en boetvaardigheid noodig mocht maken, u te eerder voorbereiden, om het Paaschfeest ook door deelneming aan de II. Geheimen waardig te vieren. Van harte wenschen wij, dat die herinnering daartoe dan meer en meer moge bijdragen, en gij, waarlijk doorgedrongen in den geest van Christus en van zijne Kerk, de genademiddelen des Heeren met steeds meerder en heiliger ijver gebruiken moogt en er door opgebouwd worden ¹⁾ »tot een aangenaam volk, ijverig tot goede werken.” Daarom bidden wij ook voor u tot God, dat Hij ²⁾ »u bekwaam make tot alle goed werk, opdat gij zijnen wil moogt doen, werkende Hij in ulieden hetgeen Hem behagelijk is door Jezus Christus, die verheerlijkt zij in alle eeuwigheid !”

³⁾ »De genade onzes Heeren Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen ! Amen.”

✠ CASPARUS, JOHANNES,

Bisschop van Haarlem.

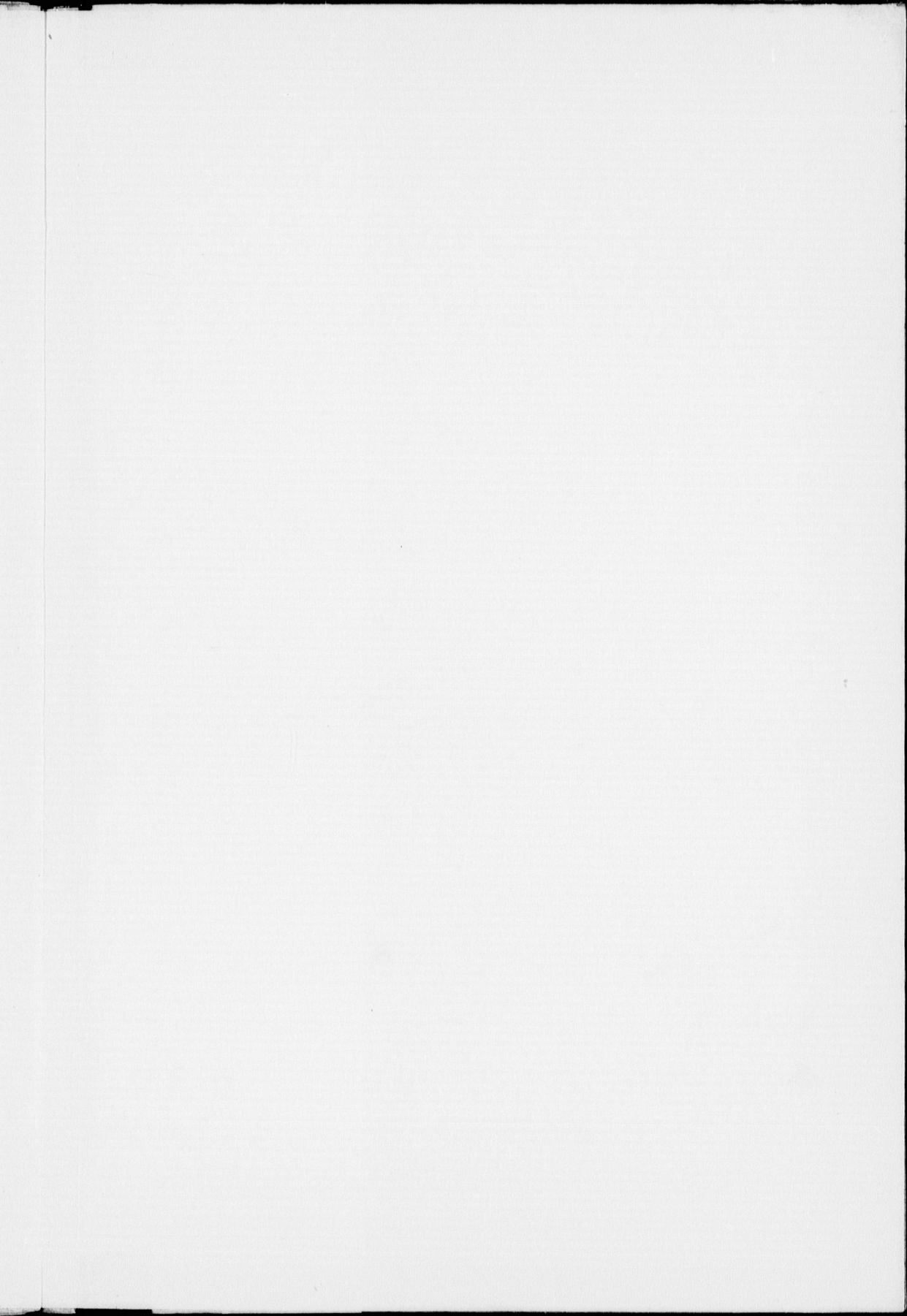
Gegeven te Haarlem,
den 2den Februari 1881.

¹⁾ Tit. II : 14, ²⁾ Hebr. XIII : 21, ³⁾ II Kor. XIII : 13.

3
4